

www.prosecutor.am

2023

ՀԱՂՈՐԴՈՒՄ՝

Կոռուպցիոն բնույթի հանցագործությունների
քննության արդյունքների վերաբերյալ

Ըստ Ներքին գործերի նախարարության ոստիկանության ինֆորմացիոն կենտրոնից ստացված տվյալների՝ 2023 թվականի ընթացքում հանրապետությունում արձանագրվել է կոռուպցիոն հանցագործության 1404 դեպք (2022 թվականին՝ 898)¹: Նախորդ տարվա համեմատությամբ՝ հանցագործության դեպքերն աճել են 506-ով կամ 56.3%-ով:

Կոռուպցիոն հանցագործությունների աճը հիմնականում պայմանավորվել է կաշառք ստանալու, տալու, կաշառքի միջնորդության (2022 թվականին՝ 227 դեպք, 2023 թվականին՝ 574) պաշտոնեական կեղծիքի (2022 թվականին՝ 77 դեպք, 2023 թվականին՝ 133), ընտրակաշառք ստանալու (2022 թվականին՝ 8 դեպք, 2023 թվականին՝ 25) և փողերի լվացման (2022 թվականին՝ 29, 2023 թվականին՝ 60) դեպքերի աճով:

2023 թվականի ընթացքում նվազել են իշխանական կամ ծառայողական լիազորությունները կամ դրանցով պայմանավորված ազդեցությունն օգտագործելով վստահված գույքը հափշտակելու (2022 թվականին՝ 109, 2023 թվականին՝ 83),

¹ Սույն հատվածում առկա կոռուպցիոն հանցագործությունների՝ 2022 թվականի ցուցանիշների տարբերությունը ՀՀ ԱԺ ներկայացված նախորդ հաղորդման մեջ առկա ցուցանիշներից պայմանավորված է այն հանգամանքով, որ մինչև ՀՀ նոր քրեական օրենսգրքի ուժի մեջ մտնելը՝ 2022 թվականի հուլիսի 1-ը, կոռուպցիոն հանցագործությունների ցանկը սահմանվում էր ՀՀ գլխավոր դատախազի 2017 թվականի հունվարի 3-ի հրամանով, որը ներառում էր կոռուպցիոն հանցագործությունների շատ ավելի լայն ցանկ, քան սահմանված է ՀՀ քրեական օրենսգրքի N 1 հավելվածով:

պաշտոնատար անձի նկատմամբ ունեցած իրական կամ ենթադրյալ ազդեցությունն օգտագործելու նպատակով ապօրինի վարձատրություն տալու (2022 թվականին՝ 16, 2023 թվականին՝ 7) դեպքերը:

Կոռուպցիոն բնույթի հանցագործությունների դեպքերի աճը միանշանակ չի կարող գնահատվել որպես բացասական ցուցանիշ, հաշվի առնելով այն, որ այդ հանցագործությունները կրում են լատենտային՝ քողարկված բնույթ:

Կոռուպցիոն հանցագործությունների բացահայտումն իրենից որոշակի բարդություն է ներկայացնում և պահանջում է իրավապահ մարմինների համագործակցված աշխատանք, մասնավորապես քննչական գործողությունների և օպերատիվ-հետախուզական միջոցառումների համակցված իրականացում: Հետևաբար, 2023 թվականի ընթացքում արձանագրված կոռուպցիոն բնույթի հանցագործությունների դեպքերի թվի աճը մեծապես կարող է պայմանավորված լինել մասնագիտացված նախաքննական մարմնի և այդ մարմնի նկատմամբ հսկողություն իրականացնող դատախազական մասնագիտացված ստորաբաժանման աշխատակիցների արհեստավարժ աշխատանքով, ինչպես նաև Հակակոռուպցիոն կոմիտեում օպերատիվ առանձնացված ստորաբաժանման ձևավորմամբ և գործունեությամբ:

Կոռուպցիոն հանցանքների քանակը նվազեցնելու, այդ բնույթի արարքների դեմ արդյունավետ պայքարելու նպատակով Գլխավոր դատախազության ՀՀ հակակոռուպցիոն կոմիտեում մինչդատական վարույթի օրինականության նկատմամբ հսկողության վարչությունը որդեգրել է հաճախ կրկնվող և հանրային հնչեղություն ունեցող կոռուպցիոն դեպքերի բացահայտման դեպքում այդ մասին զանգվածային լրատվության միջոցներով, ինչպես նաև այլ պաշտոնական ուղիներով հանրությանը պատշաճ իրազեկելու, նախազգուշացնելու գործելաոճը: Բացի այդ, աշխատանքներ են տարվել հանրության կողմից կոռուպցիոն հնարավոր դրսևորումների կապակցությամբ ճիշտ և ժամանակին ազդարարման կարգը պարզաբանելու, կոռուպցիոն հանցանքների կատարմանը նպաստող հանգամանքները վեր հանելու և այդ կապակցությամբ իրավասու մարմիններին առարկայական միջնորդագրեր ներկայացնելու ուղղությամբ:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում կատարված կամ նախապատրաստվող ենթադրյալ հանցագործությունների վերաբերյալ հաղորդումները Հակակոռուպցիոն կոմիտեի

ծառայողների կողմից ընդունելու և հաշվառելու օրենսդրության պահանջների խախտումներ թույլ տալու դեպքեր չեն արձանագրվել:

Նման դեպքեր, սակայն, արձանագրվել են Գլխավոր դատախազության ՀՀ հակակոռուպցիոն կոմիտեում մինչդատական վարույթի օրինականության նկատմամբ հսկողության վարչության դատախազների հսկողության ներքո գտնվող քրեական վարույթներով:

Մասնավորապես՝

Հակակոռուպցիոն կոմիտեում քննվող քրեական վարույթի նախաքննության ընթացքում պարզվել և հիմնավորվել է, որ ՆԳՆ ոստիկանության Սյունիքի մարզային վարչության Կապանի բաժնի հերթապահի օգնականն ընդունել է բաժնի հերթապահ մասի հեռախոսահամարին ստացված ահազանգը, որով ահազանգ ներկայացրած անձը խնդրել է ոստիկան ուղարկել բժշկական կենտրոն, ապա ստացված ահազանգի մասին զեկուցել է բաժնի օրվա պատասխանատուին և հերթապահին, սակայն ահազանգը չի գրանցել: Հաստատվել է նաև, որ ծառայողական դյուրակիր վահանակին Կապանի բժշկական կենտրոնի ընդունարանից ահազանգ են ստացել ու դեպքի վայր են մեկնել ՆԳՆ ոստիկանության Սյունիքի մարզային վարչության Կապանի բաժնի և Պետական պահպանության գլխավոր վարչության Կապանի բաժնի երկու ծառայողներ, ապա՝ դեպքի վայր մեկնելու մասին զեկուցել են պահպանության բաժնի ավագ տեսուչին և պահպանության բաժնի դասակի հրամանատարին, սակայն նրանցից որևէ մեկն այդ մասին զեկուցագիր չի ներկայացրել:

Նախաքննությամբ հիմնավորվել է նաև օրվա օպերատիվ խմբի անդամների՝ Կապանի բաժնի համայնքային ոստիկանության բաժանմունքի ավագ տեսուչների և նույն բաժանմունքի տեսուչի՝ դեպքի վայր մեկնելու հանգամանքը, սակայն նրանք նույնպես իրենց գործողությունների վերաբերյալ զեկուցագիր չեն ներկայացրել:

Հսկող դատախազի կողմից ներկայացվել է Ոստիկանության՝ պարտականություններն իրականացնելիս թերացած ծառայողների նկատմամբ ծառայողական քննություն իրականացնելու միջնորդություն, որի արդյունքում Ոստիկանության 11 ծառայող ենթարկվել են կարգապահական պատասխանատվության, իսկ նշված խախտումները հետագայում բացառելու նպատակով՝ ծառայողական քննության արդյունքում կազմված եզրակացությունն ուղարկվել է իրավասու ստորաբաժանումներ:

Բացի այդ, ՆԳՆ ոստիկանության Արագածոտնի մարզային վարչության Թալինի բաժնի պետի կողմից ներկայացված՝ առերևույթ հանցանքի մասին հաղորդման և կից փաստաթղթերի ուսումնասիրմամբ պարզվել է, որ Ոստիկանության իրավասու ծառայողների կողմից ստուգում իրականացնելիս՝ թույլ են տրվել խախտումներ: Մասնավորապես՝ ավելի քան երեք ամիս ստուգողական գործողություններ են կատարվել, մինչդեռ Կառավարության 2017 թվականի նոյեմբերի 23-ի N 1495-Ն որոշման համաձայն՝ 5-օրյա ժամկետում պետք է դրանց ընթացքը լուծելու վերաբերյալ որոշում կայացվեր:

Այս դեպքում նույնպես հսկող դատախազի կողմից ներկայացվել է Ոստիկանության՝ պարտականություններն իրականացնելիս թերացած ծառայողների նկատմամբ ծառայողական քննություն իրականացնելու միջնորդություն, որի արդյունքում հաստատվել է նշված անձանց կողմից կարգապահական խախտումներ կատարելու հանգամանքը:

Միջնորդության հիման վրա՝ Ոստիկանության տվյալ բաժնի պետը, ծառայության գծով տեղակալը և համայնքային ոստիկանության բաժանմունքի պետը ենթարկվել են կարգապահական պատասխանատվության:

Վերոգրյալի հետ մեկտեղ՝ հաշվետու ժամանակաշրջանում հայտնաբերվել է ենթադրյալ հանցավոր դեպքերի արձանագրման մասին օրենսդրության պահանջների մի շարք խախտումներ:

Այսպես.

Քրեական դատավարության օրենսգրքի 177-րդ հոդվածի համաձայն՝ օպերատիվ-հետախուզական գործունեություն իրականացնող մարմնի հաղորդումը պետք է ունենա ձևաթղթի վրա շարադրված և պատշաճ վավերացված պաշտոնական նամակի, էլեկտրոնային նամակի կամ հաղորդումների այլ ընդունված ձև և պարունակի այն ներկայացրած մարմնի լրիվ անվանումն ու հասցեն կամ համապատասխան պաշտոնատար անձի անունը, ազգանունը, պաշտոնը, ինչպես նաև բացահայտի համապատասխան մարմնի կամ պաշտոնատար անձի այն լիազորությունը, որի իրականացման ընթացքում նրան հայտնի է դարձել առերևույթ հանցանքի փաստը: Հաղորդմանը կարող են կցվել համապատասխան փաստը հաստատող նյութեր:

Մեջբերված քրեադատավարական կարգավորումից հետևում է, որ օրենսդիրը օպերատիվ-հետախուզական գործունեություն իրականացնող մարմնի հաղորդմանը, բացի ձևական պահանջներից (ձևաթղթի վրա շարադրված լինելը), ներկայացնում է նաև

բովանդակային պահանջներ: Մասնավորապես՝ այն պետք է պարունակի տվյալներ համապատասխան պաշտոնատար անձի վերաբերյալ (անուն, ազգանուն, պաշտոն), ինչպես նաև բացահայտի պաշտոնատար անձի այն լիազորությունը, որի իրականացման ընթացքում նրան հայտնի է դարձել առերևույթ հանցանքի փաստը:

Մինչդեռ, ուսումնասիրությամբ պարզվել է, որ առանձին դեպքերում ներկայացված հաղորդումներում բացահայտված չի եղել օպերատիվ-հետախուզական գործունեություն իրականացնող մարմնի աշխատակցի այն լիազորությունը, որի իրականացման ընթացքում նրան հայտնի է դարձել առերևույթ հանցանքի փաստը կամ օպերատիվ-հետախուզական գործունեություն իրականացրել է օպերատիվ աշխատակիցը, սակայն հանցանքի վերաբերյալ հաղորդում ներկայացվել է ստորաբաժանման ղեկավարի կողմից՝ կրկին չնշելով այն լիազորությունը, որի իրականացման ընթացքում նրան հայտնի է դարձել ենթադրյալ հանցանքի փաստը: Ընդ որում, որոշ դեպքերում պարզվել է, որ հաղորդում ներկայացրած օպերատիվ-հետախուզական գործունեություն իրականացնող մարմնի աշխատակիցը որևէ լիազորություն չի իրականացրել:

Նշված խախտումները բացառելու և հաղորդումները Քրեական դատավարության օրենսգրքի 177-րդ հոդվածի պահանջներին (ինչպես ձևական, այնպես էլ բովանդակային) համապատասխան կազմելու նպատակով՝ իրավասու հետաքննության մարմիններին ՊՆ ռազմական ոստիկանություն և ՆԳՆ ոստիկանության քրեական ոստիկանության գլխավոր վարչություն) հասցեագրվել են համապատասխան գրություններ:

2023 թվականի ընթացքում առերևույթ կոռուպցիոն բնույթի հանցագործությունների վերաբերյալ ստացվել է 1914 հաղորդում, որոնցից 1209-ով նախաձեռնվել է քրեական վարույթ՝ նախորդ տարվա 896-ի դիմաց, իսկ 705-ով վարույթ չի նախաձեռնվել:

2023 թվականի ընթացքում նախաքննության մարմինների կողմից քննվել է կոռուպցիոն բնույթի հանցագործությունների վերաբերյալ 3556 քրեական վարույթ (2022 թվականին՝ 2718), որից 410-ը նախկինում կասեցված կամ կարճված վարույթների վերսկսման արդյունք են: Նախորդ տարվա համեմատությամբ՝ քննված քրեական գործերի թիվն աճել է 838-ով կամ 30.8%-ով:

2023 թվականի ընթացքում նախաքննական մարմինների վարույթում քննված 3556 քրեական վարույթից ավարտվել է 908-ը (2022 թվականին՝ 567), որոնցից 602-ը կարճվել է (2022 թվականին՝ 388), այդ թվում՝ 502-ը՝ արդարացման (2022 թվականին՝ 286), իսկ 100-

ը՝ ոչ արդարացման հիմքերով (2022 թվականին՝ 102): 306 քրեական վարույթ՝ 757 անձի վերաբերյալ (2022 թվականին՝ 178 քրեական վարույթ՝ 397 անձի վերաբերյալ) մեղադրական եզրակացությամբ ուղարկվել է դատարան: 316 քրեական վարույթ միացվել է այլ քրեական վարույթների, իսկ անավարտ է մնացել 1827 քրեական վարույթ:

Ըստ կոռուպցիոն **բնույթի առանձին հանցատեսակների՝** հաշվետու տարում քննված քրեական վարույթների շարժը ներկայացվում է ստորև.²

ՀՀ քրեական օրենսգրքի հոդվածը	Մտադրված հաղորդումների թիվը	Նախանշված վարույթների թիվը	Իրականացված վարույթների թիվը	Նաբեմված վարույթների թիվը	Միացված վարույթների թիվը	Մեղադրված եղանակաբեկություն զատարան ուղարկված դրոշմի թիվը (զրոյի/անհ., երբ նշանակվի սակ գրանցվել)	Ըստ ենթակայության ուղարկված վարույթների թիվը	Անավարտ մնացած վարույթների թիվը (դրոշմով կտրանքի սակ գրանցվող անհայտ թիվը)
218-220-րդ հոդվածներ (Շտաբակապետ ստանալու, տալու, ընտրակապառնի միջնորդություն)	2	2	7	1		1/2	2	3
221-րդ հոդված Հանրապետի կամ ընտրության ժամանակ թափափուրության արգելքը խախտելը	2	2	2	2		-	-	-
255-րդ հոդվածի 2-րդ մաս, 2-րդ կետ և 3-րդ մաս (Իշխանական կամ ծառայության վաղադրությունները կամ դրանցով պայմանավորված ազդեցությունն օգտագործելով խաղաղությունը)	55	54	79	7	9	11/19 1 անհ. գրանցվել է կտրանքի սակ	14	38, որոնցով 2 անհ. գրանցվել է կտրանքի սակ
256-րդ հոդվածի 2-րդ մաս, 2-րդ կետ և 3-րդ մաս (Իշխանական կամ ծառայության վաղադրությունները կամ դրանցով պայմանավորված ազդեցությունն օգտագործելով՝ վատահամ գողցող հափշտակելը)	178	178	338	63	35	33/75 2 անհ. գրանցվել է կտրանքի սակ	47	160, որոնցով 6 անհ. գրանցվել է կտրանքի սակ
258-րդ հոդվածի 2-րդ մաս, 9-րդ կետ և 3-րդ մաս (Իշխանական կամ ծառայության վաղադրությունները կամ դրանցով պայմանավորված ազդեցությունն օգտագործելով՝ շարժումը)	5	5	9	1	1	1/1	2	4
272-րդ և 273-րդ հոդվածներ (Մասնավոր դրոշմով կաշառք ստանալը, տալը)	10	8	11	-	1	-	4	6
276-րդ հոդված (Շտաբակապետ կամ մասնագիտական պատրաստությունները կտառաբեկ համար ապրանքի վաճառությունն ստանալը կամ գրանցելը)	9	9	13	2	1	-	5	5
277-րդ հոդված (Մասնավոր դրոշմով ծառայության վաղադրությունները կամ դրանցով պայմանավորված ազդեցությունը չարաշահելը)	36	35	63	10	3	-	18	32
284-րդ հոդվածի 2-րդ մաս, 2-րդ կետ և 3-րդ մաս (Հանրապետության գործառնությունը՝ իշխանական կամ ծառայության վաղադրությունները կամ դրանցով պայմանավորված ազդեցությունն օգտագործելով)	1	1	2	-	1	-	-	1
296-րդ հոդված (Փողերի ընթացումը)	38	38	85	1	22	11/33 7 անհ. գրանցվել է կտրանքի սակ	3	48 7 անհ. գրանցվել է կտրանքի սակ
435-րդ հոդված (Կաշառք ստանալը)	189	179	354	32	74	54/152 36 անհ. գրանցվել է կտրանքի սակ	53	41, որոնցով 12 անհ. գրանցվել է կտրանքի սակ
436-րդ հոդված (Կաշառք տալը)	63	63	113	18	7	55/147 4 անհ. գրանցվել է կտրանքի սակ	16	49, որոնցով 3 անհ. գրանցվել է կտրանքի սակ
437-րդ հոդված (Կաշառքի միջնորդությունը)	1	1	1	-	1	-	-	-
438-րդ հոդված (Պաշտոնատար անձի նկատմամբ ունեցած իրական կամ ենթադրյալ ազդեցությունն օգտագործելը)	3	3	6	-	-	-	1	5, որոնցով 1 անհ. գրանցվել է կտրանքի սակ
439-րդ հոդված (Պաշտոնատար անձի նկատմամբ ունեցած իրական կամ ենթադրյալ ազդեցությունն օգտագործելու նպատակով ապօրինի վաճառությունն տալը)	-	-	3	1	-	-	1	1
440-րդ հոդված (Կաշառք ստանալու, կաշառքի միջնորդություն կամ իրական կամ ենթադրյալ ազդեցությունը չափադիտական, անձնական այլ չափադրվածությունից կամ խնայելի չափերից կենդանի օգտագործելու նպատակով ֆրակ, ինտերսոլ գլուխակի մուգուր, արքիտուր, (վարանի այլ զորքի, զուգի նկատմամբ իրավունք, ծառայության կամ դրև այլ տեղակայություն ստանալը)	1	1	5	-	-	-	1	4
441-րդ հոդված (Պաշտոնատար անձի կողմից իշխանական կամ ծառայության վաղադրությունները կամ դրանցով պայմանավորված ազդեցությունը չարաշահելը կամ վաղադրություններն անցնելը)	484	439	907	236	96	26/69 3 անհ. գրանցվել է կտրանքի սակ	180	369, որոնցով 5 անհ. գրանցվել է կտրանքի սակ
442-րդ հոդված (Պաշտոնատար անձի կողմից մեծաթվաճիտական գործունեությանն ապօրինի մասնակցելը)	4	4	7	1	1	1/1	1	3
443-րդ հոդված (Ապօրինի հարստանալը)	5	5	7	-	-	-	2	5, որոնցով 3 անհ. գրանցվել է կտրանքի սակ
444-րդ հոդված (Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված՝ հայտարարագիր ներկայացնելու պարտականություն ունեցող անձի կողմից հայտարարագրում կնքել ավանդիկ ներկայացնելը, հայտարարագրման ենթակա տվյալները թափանցելը կամ հայտարարագիր չներկայացնելը)	16	16	23	3	4	-	1	15
446-րդ հոդված (Պաշտոնական կեղծիք)	125	121	189	56	27	10/16	41	45, որոնցով 4 անհ. գրանցվել է կտրանքի սակ
477-րդ հոդված (Կաշառքի կամ մասնավոր դրոշմով կաշառքի պրովազիայի)	2	2	3	-	-	-	2	1
481-րդ հոդված (քրեական գատախանութությունից ազատելը)	1	1	2	-	-	-	-	2
486-րդ հոդվածի 2-րդ մաս 2-րդ կետ և 3-րդ մաս (Արդարադատության իրականացմանը կամ զրոյի քննությանը միջամտելը, որը կատարվել է իշխանական կամ ծառայության վաղադրությունները կամ դրանցով պայմանավորված ազդեցությունն օգտագործելով)	-	-	7	3	-	1/7 3 անհ. գրանցվել է կտրանքի սակ	1	2
549-րդ հոդված (Իշխանականությունը կամ իշխանությունը չարաշահելը)	40	38	106	39	8	7/14 3 անհ. գրանցվել է կտրանքի սակ	17	45, որոնցով 2 անհ. գրանցվել է կտրանքի սակ

² Աղյուսակում **ներկայացված են միայն այն կոռուպցիոն հանցագործությունները**, որոնցով հաշվետու ժամանակահատվածում ստացվել են հաղորդումներ, Նախաձեռնվել են քրեական վարույթներ, իրականացվել են քրեական վարույթներ կամ մեղադրական եզրակացությամբ դատարան են ուղարկվել քրեական վարույթներ: ՀՀ քրեական օրենսգրքի **221.1-ին հոդվածով** (Ազգային ժողովի ընտրությունների ժամանակ օրենքով սահմանված՝ Նախընտրական քարոզչության ծախսերը Նախընտրական հիմնադրամից չկատարելու կամ հանրաքվեի քարոզչության ծախսերը հանրաքվեի քարոզչության հիմնադրամից չկատարելու կամ հայտարարագրման ենթակա տվյալները չհայտարարագրելու կամ հայտարարագիր չներկայացնելը), **231-րդ հոդվածով** (Կուսակցության օգտին խոշոր չափերով

2023 թվականին վերացվել է կոռուպցիոն բնույթի՝

1. քրեական գործով վարույթը կարճելու մասին 26 որոշում, որոնցից 3-ը կամ 11.5%-ը՝ ՀՀ գլխավոր դատախազի կողմից,

2. քրեական հետապնդում չհարուցելու մասին 2 որոշում,

3. քրեական հետապնդումը դադարեցնելու մասին 4 որոշում:

Ընդ որում, վերացված որոշումներից մի քանիսը շրջադարձային նշանակություն են ունեցել, քանի որ այդ քրեական վարույթները հետագայում մեղադրական եզրակացությամբ հանձնվել են իրավասու դատարաններին:

Օրինակ՝

- Շրջակա միջավայրի նախարարության «Սևան ազգային պարկ» ՊՈԱ կազմակերպության «Սևան» մասնաճյուղի տնօրենի և նույն մասնաճյուղի տեսուչների կողմից չորս դրվագ կաշառք ստանալու և պաշտոնատար անձանց կաշառք տալու վերաբերյալ քրեական վարույթը, որը կարճվել էր արդարացնող հիմքով, ՀՀ գլխավոր դատախազի տեղակալի կողմից եզրափակիչ որոշումները վերացնելու արդյունքում՝ քրեական վարույթը՝ մեղադրական եզրակացությամբ, հանձնվել է իրավասու դատարան:
- Լոռու մարզի Լեռնապատ համայնքի նախկին ղեկավարի կողմից ծանր հետևանքների զուգորդմամբ երկու դրվագ պաշտոնեական լիազորությունները չարաշահելու վերաբերյալ կարճված քրեական վարույթը, եզրափակիչ որոշումները

ապօրինի նվիրատվություններ գրավելը), **232-րդ հոդվածով** (Կուսակցությանը նվիրատվություն կատարելու՝ օրենքով սահմանված չափը չգերազանցելու արգելքը կամ օրենքով չթույլատրված աղբյուրներից նվիրատվությունների արգելքը խոշոր չափերով շրջանցելը), **268-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 2-րդ կետով** (ներքին տեղեկությունների անբարեխիղճ օգտագործումը՝ իշխանական կամ ծառայողական լիազորությունները կամ դրանցով պայմանավորված ազդեցությունն օգտագործելով), **269-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետով** (Արժեթղթերի շուկայում գնային չարաշահումը՝ իշխանական կամ ծառայողական լիազորությունները կամ դրանցով պայմանավորված ազդեցությունն օգտագործելով), **274-րդ հոդվածով** (Հայաստանի Հանրապետության կամ այլ պետության մարզիկի, մրցավարի, թիմի ղեկավարի, մարզչի, արհեստավարժ մարզամրցման այլ մասնակցի կամ դրա կազմակերպչի, հանդիսադիր առևտրային մրցույթի մասնակցի կամ դրա կազմակերպչի կամ մրցանակաբաշխային հանձնաժողովի անդամի կողմից կաշառք ստանալը) **275-րդ հոդվածով** (Հայաստանի Հանրապետության կամ այլ պետության մարզիկին, մրցավարին, թիմի ղեկավարին, մարզչին, արհեստավարժ մարզամրցման այլ մասնակցի կամ դրա կազմակերպչին, հանդիսադիր առևտրային մրցույթի մասնակցին կամ դրա կազմակերպչին կամ մրցանակաբաշխային հանձնաժողովի անդամին կաշառք տալը), **282-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետով և 3-րդ մասով** (Ֆինանսական բուրգ ստեղծելը, կազմակերպելը կամ ղեկավարելը՝ իշխանական կամ ծառայողական լիազորությունները կամ դրանցով պայմանավորված ազդեցությունն օգտագործելով), **480-րդ հոդվածով** (Ակնհայտ անմեղ անձին քրեական պատասխանատվության ենթարկելը), **482-րդ հոդվածով** (Ակնհայտ անարդար դատավճիռ, վճիռ կամ դատական այլ ակտ կայացնելը), **496-րդ հոդվածով** (Դատավարության մասնակիցներին իրենց լիազորությունների հետ կապված կաշառք տալը) և **497-րդ հոդվածով** (Դատավարության մասնակիցների կողմից իրենց լիազորությունների հետ կապված կաշառք ստանալը) նախատեսված հանցագործություններով հաշվետու ժամանակահատվածում դեպքեր չեն արձանագրվել:

վերացնելու արդյունքում, մեղադրական եզրակացությամբ հանձնվել է իրավասու դատարան:

Համեմատության համար նշենք, որ 2022 թվականին վերացվել է՝

1. քրեական գործով վարույթը կարճելու մասին 89 որոշում, որոնցից 27-ը կամ 30.3%-ը՝ ՀՀ գլխավոր դատախազի կողմից,

2. քրեական հետապնդում չհարուցելու մասին 29 որոշում, որից 1-ը կամ 3.4%-ը՝ ՀՀ գլխավոր դատախազի կողմից,

3. քրեական հետապնդումը դադարեցնելու մասին 4 որոշում, որից 1-ը կամ 25% -ը՝ ՀՀ գլխավոր դատախազի կողմից:

Հաշվետու ժամանակահատվածում կոռուպցիոն բնույթի քրեական վարույթներով՝

➤ Վարույթը կարճելու մասին որոշումների դեմ բերվել է 15 բողոք (2022 թվականին՝ 49), որոնցից բավարարվել է 2-ը (2022 թվականին՝ 4) կամ մոտ 13.3%-ը (2022 թվականին՝ 8.2%):

➤ Քրեական հետապնդում չհարուցելու մասին որոշումների դեմ բերվել է 3 բողոք (2022 թվականին՝ 19): Նշված բողոքները մերժվել են: Քրեական հետապնդումը դադարեցնելու մասին որոշումների բերվել է 4 բողոք (2022 թվականին՝ 12), որոնցից 2-ը բավարարվել է (2022 թվականին՝ 3): Քրեական հետապնդման ժամկետը կասեցնելու որոշումների դեմ բերվել է 2 բողոք, որից բավարարվել է 1-ը:

Հաշվետու ժամանակահատվածում կոռուպցիոն բնույթի քրեական վարույթներով դատախազների կողմից տրվել է 119 հանձնարարական, Քրեական դատավարության օրենսգրքի 185-րդ հոդվածի կարգով ներկայացվել է 19 միջնորդագիր:

Լրացուցիչ քննության է վերադարձվել 11 քրեական վարույթ՝ նախորդ տարվա 19-ի դիմաց. լրացուցիչ քննության վերադարձված քրեական վարույթների թիվը նվազել է 8-ով կամ 42.1%-ով:

Հաշվետու ժամանակահատվածում կոռուպցիոն բնույթի քրեական վարույթներով նախաքննություն իրականացնող անձանց կողմից թույլ տրված իրավախախտումների փաստերով ծառայողական քննություն անցկացնելու վերաբերյալ դատախազների կողմից ներկայացվել է 26 միջնորդություն, որոնց քննարկման արդյունքում 2 անձ ենթարկվել է կարգապահական տույժի: Համեմատության համար նշենք, որ 2022 թվականի ընթացքում նախաքննություն իրականացնող անձանց կողմից թույլ տրված իրավախախտումների

փաստերով ծառայողական քննություն անցկացնելու վերաբերյալ դատախազների կողմից ներկայացվել է 104 միջնորդություն, որոնց քննարկման արդյունքում կարգապահական տույժի է ենթարկվել 23 անձ:

Հաշվետու ժամանակահատվածում կոռուպցիոն բնույթի քրեական վարույթներով դատախազների կողմից քրեական դատավարությանը մասնակցելուց հեռացվել է հետաքննություն և նախաքննություն իրականացնող 27 անձ:

Գլխավոր դատախազությունում նախկինում կոռուպցիոն բնույթի հանցագործությունների վերաբերյալ նախաձեռնված քրեական վարույթների քննարկման արդյունքում հանձնարարվել է քննարկման առարկա դարձնել նաև փողերի լվացման հանցակազմի առկայությունը: Արդյունքում՝ միայն հաշվետու տարում 40 քրեական վարույթներով նախաձեռնվել են նաև առանձնապես խոշոր չափերով փողերի լվացման դեպքերի կապակցությամբ նոր քրեական վարույթներ, որոնք միացվել են ավելի վաղ նախաձեռնված քրեական վարույթներին:

2023 թվականի ընթացքում կոռուպցիոն բնույթի ավարտված քրեական վարույթներով³ պետությանը, համայնքներին, միջազգային կազմակերպություններին, իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց պատճառվել է 32.886.735.053 դրամի գույքային վնաս (2022 թվականին՝ 21.712.002.372 դրամի), որից պետությանը՝ 25.699.223.153 դրամի (2022 թվականին՝ 19.548.473.083 դրամի), համայնքներին՝ 160.643.000 դրամի (2022 թվականին՝ 407.000) դրամի, իրավաբանական անձանց՝ 6.556.465.000 դրամի (2022 թվականին՝ 2.156.929.289 դրամի), միջազգային կազմակերպություններին՝ 23.830.000 դրամի (2022 թվականին՝ 0), ֆիզիկական անձանց՝ 416.573.900 դրամի (2022 թվականին՝ 5.042.042 դրամի):

2023 թվականի ընթացքում կոռուպցիոն բնույթի ավարտված քրեական վարույթներով վերականգնվել է պետությանը, համայնքներին, ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց պատճառված 1.365.324.431 դրամի գույքային վնաս (2022 թվականին՝ 20.674.463.393), որից պետությանը՝ 1.215.032.431 դրամի (2022 թվականին՝ 18.923.437.733), համայնքներին՝ 43.391.000 դրամի (2022 թվականին՝ 310.118.000), իրավաբանական անձանց՝ 106.901.000 դրամի (2022 թվականին՝ 545.945.434):

³ Տվյալները ներկայացված են՝ համաձայն քննչական աշխատանքի մասին տարեկան վիճակագրական Ձև 1 Մ հաշվետվության

2023 թվականի ընթացքում դատարաններում քննվել և ավարտվել են կոռուպցիոն բնույթի 149 քրեական գործ (2022 թվականին՝ 99)՝ 249 անձի վերաբերյալ (2022 թվականին՝ 197):

Նշված քրեական գործերից 97-ով (2022 թվականին՝ 67) 140 անձ դատապարտվել է (2022 թվականին՝ 132), որոնցից 25 անձ (2022 թվականին՝ 30 անձ)՝ ազատազրկման, 39 անձ (2022 թվականին՝ 63 անձ)՝ տուգանքի, 3 անձ (2022 թվականին՝ 0)՝ հիմնական այլ պատժի, 73 անձի (2022 թվականին՝ 39) նկատմամբ պատիժը պայմանականորեն չի կիրառվել, 9 անձի (2022 թվականին՝ 8) նկատմամբ կիրառվել են նաև լրացուցիչ պատիժներ:

9 գործով 14 անձ արդարացվել է (2022 թվականին՝ 7 գործով 18 անձ), որոնց վերաբերյալ դատախազների կողմից բերվել են բողոքներ:

Հաշվետու ժամանակահատվածում կոռուպցիոն բնույթի քրեական վարույթներով մեղադրանքը պաշտպանող դատախազների բողոքների քննության արդյունքում բեկանվել է նախկին տարիներին կայացված՝ դատարանների 2 արդարացման դատավճիռ:

Դատարանում կարճվել է 43 գործ 95 անձի վերաբերյալ (2022 թվականին՝ 24 գործ 46 անձի վերաբերյալ):

2023 թվականին կարճված 43 գործով անցնող 95 անձից 7-ի (2022 թվականին՝ 2) վերաբերյալ գործը կարճվել է համաներման ակտի կիրառմամբ, 71-ի (2022 թվականին՝ 35) վերաբերյալ՝ վաղեմության ժամկետն անցնելու հիմքով, 2-ի վերաբերյալ՝ տուժողի հետ հաշտվելու հիմքով, իսկ 15-ի (2022 թվականին՝ 5) վերաբերյալ՝ այլ հիմքերով:

Դատարանում քննված և ավարտված քրեական գործերով պատճառված ընդհանուր վնասը կազմել է 6.191.220 դրամ (2022 թվականին՝ 228.294.243 դրամ), որից վերականգնվել է 4.463.095 դրամը (2022 թվականին՝ 217.751.747 դրամ): Վերոնշյալ ընդհանուր վնասից 4.333.095 դրամը եղել է պետությանը պատճառված վնաս, իսկ 130.000 դրամը՝ համայնքներին:

Հաշվետու ժամանակահատվածում կոռուպցիոն հանցագործություններ կատարելու համար Հակակոռուպցիոն կոմիտեում քննված քրեական վարույթներով դատի է տրվել 152 պաշտոնատար անձ, (2022 թվականին՝ 63) պաշտոնատար անձ, ովքեր ըստ բնագավառների և զբաղեցրած պաշտոնների հանդիսացել են՝

- 1) Աժ նախկին 1 պատգամավոր,**
- 2) պատգամավորի 1 թեկնածու,**
- 3) ՀՀ բնապահպանության նախկին 1 նախարար,**

- 4) նախկին 1 դեսպան,
- 5) տեղական ինքնակառավարման մարմնի 33 պաշտոնատար անձ, այդ թվում՝
 - ✓ Երևանի նախկին 1 քաղաքապետ,
 - ✓ Երևանի նախկին 1 փոխքաղաքապետ,
 - ✓ Երևանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի ղեկավարի 1 պաշտոնակատար,
 - ✓ Երևանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի 8 աշխատակից, այդ թվում՝ ստորաբաժանման 2 ղեկավար,
 - ✓ Երևան քաղաքի վարչական շրջանների աշխատակազմերի 5 աշխատակից, այդ թվում՝ 2 բաժնի պետ,
 - ✓ Երևանի քաղաքապետարանի «Երևանի աղբահանություն և սանիտարական մաքրում» ՀՈԱԿ-ի 2 տնօրեն, տնօրենի 1 տեղակալ,
 - ✓ Երևան քաղաքի «Բնակչության հատուկ սպասարկում» ՀՈԱԿ-ի գերեզմանատան 2 վարիչ (Մուշական-Ջրաշեն, Նորք-Մարաշ),
 - ✓ նախկին 1 մարզպետ,
 - ✓ նախկին մարզպետի 1 տեղակալ,
 - ✓ մարզպետի նախկին 1 խորհրդական,
 - ✓ գործող և նախկին համայնքի 4 ղեկավար,
 - ✓ համայնքի աշխատակազմի 5 աշխատակից, այդ թվում՝ բաժնի 1 պետ,
- 6) ՀՀ ՊԵԿ 5 պաշտոնատար անձ, որից՝
 - ✓ ՀՀ ՊԵԿ մաքսային 4 տեսուչ,
 - ✓ ՀՀ ՊԵԿ ներքին անվտանգության վարչության 1 գլխավոր մաքսային տեսուչ,
- 7) ՀՀ քննչական կոմիտեի 3 պաշտոնատար անձ, որից՝
 - ✓ ՀՀ քննչական կոմիտեի Հատկապես կարևոր գործերի քննության գլխավոր վարչության 1 ՀԿԳ ավագ քննիչ,
 - ✓ ՀՀ քննչական կոմիտեի ԵՔՔՎ Աջափնյակ և Դավթաշեն վարչական շրջանների քննչական բաժնի 1 նախկին ավագ քննիչ,
 - ✓ ՀՀ քննչական կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչության չորրորդ կայազորային քննչական բաժնի 1 նախկին քննիչ,
- 8) ՀՀ ոստիկանության 36 աշխատակից, այդ թվում՝
 - ✓ նախկին 1 ոստիկանապետ,

✓ ՀՀ ոստիկանության կազմակերպված հանցագործությունների դեմ պայքարի գլխավոր վարչության նախկին 1 պետ,

✓ ճանապարհային ոստիկանության պետի 1 տեղակալ ,

✓ ճանապարհային ոստիկանության 8 ծառայող,

✓ պարեկային ծառայության պետի 1 տեղակալ,

✓ պարեկային ծառայության 4 ծառայող,

✓ բաժանմունքի 1 պետ,

✓ ոստիկանության 9 տեսուչ,

✓ 3 օպերիվազոր,

✓ ՊՊԳՎ նախկին 4 պետ,

✓ ՊՊԳՎ ստորաբաժանման 1 նախկին ղեկավար,

✓ ՊՊԳՎ նախկին 1 հաշվապահ,

✓ ՊՊԳՎ 1 ծառայող,

9) ՀՀ ՊՆ և ՋՈՒ 37 պաշտոնատար անձ,

✓ Երևան քաղաքի թիվ 4 տարածքային ստորաբաժանման բժշկական հանձնաժողովի 1 անդամ,

✓ զինվորական հոսպիտալի 1 պետ, պետի 1 տեղակալ, բաժնի 2 վարիչ, 1 բժիշկ,

✓ զորամասի 5 հրամանատար,

✓ զորամասի հրամանատարի 4 տեղակալ,

✓ զորամասի ֆինանսական ծառայության 1 պետ,

✓ զորամասի կոմունալ շահագործման ծառայության 1 պետ,

✓ զորամասի ստորաբաժանման 8 հրամանատար,

✓ զորամասի ավտոմոբիլային ծառայության 1 պետ,

✓ զորամասի կաթսայատան 1 պետ,

✓ ՊՆ ստորաբաժանումների կամ զորամասերի 7 սպա,

✓ ռազմական ոստիկանության բաժնի 1 պետ, բաժնի 2 ծառայող:

10) ՔԿՀ 5 ծառայող, այդ թվում՝ հիմնարկի՝ օպերատիվ բաժնի պետի 1 տեղակալ

11) «Հայանտառ» ՊՈԱԿ-ի անտառտնտեսության մասնաճյուղի 2 անտառապետ և 1 անտառապահ,

12) Երևանի պետական համալսարանի տնտեսագիտության և կառավարման ֆակուլտետի 1 դեկան, դեկանի 1 տեղակալ և 1 դասախոս,

13) «Երևանի Մխիթար Հերացու անվան պետական բժշկական համալսարան» հիմնադրամի տնտեսական վարչության 1 պետ,

14) Եվրոպական համալսարանի Գյումրու մասնաճյուղի 1 փոխտնօրեն,

15) Քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի Սյունիքի տարածքային բաժնի 1 փորձագետ և 1 գլխավոր մասնագետ,

16) Ոստումնական հաստատության 5 աշխատակից, որից՝

✓ քուլեջի 1 տնօրեն,

✓ դպրոցի 3 տնօրեն,

✓ դպրոցի 1 հաշվապահ,

17) Կադաստրի կոմիտեի արխիվի բաժնի 1 պետ,

18) ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության միասնական սոցիալական ծառայության 4 աշխատակից,

19) ՀՀ բնապահպանության նախարարության 1 աշխատակից,

20) ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության 1 աշխատակից,

21) ՀՀ հաշվեքննիչ պալատի 1 աշխատակից,

22) Բժշկական հաստատությունների 6 աշխատակից:

Ստորև ներկայացվում է վերոնշյալ կոռուպցիոն հանցագործությունների վերաբերյալ մի քանի գործերով տվյալներ:

1) 2003 թվականի հուլիսի 1-ից մինչև 2009 թվականի մարտի 4-ը Երևանի քաղաքապետի պաշտոնը զբաղեցնող անձը, առանց իրավական հիմքերի, որոշում է կայացրել «Ավանգարդ Մոթորս» ՍՊ ընկերությանն օտարել պետական սեփականություն հանդիսացող՝ «Երիտասարդական պալատ» պետական փակ բաժնետիրական ընկերության՝ Երևան քաղաքի Սարալանջ փողոցի 1-ին հասցեում գտնվող 31.780 քմ հողամասը:

Մասնավորապես՝ 2004 թվականի հունվարի 13-ին Երևանի Սարալանջ 1 հասցեում գտնվող՝ 24.345.2 քմ մակերեսով անշարժ գույքը «Երիտասարդական պալատ» ՊՓԲ ընկերության սնանկության կառավարչի կողմից վաճառվել է «Ավանգարդ Մոթորս» ՍՊ ընկերությանը: Պայմանագրի գինը, կողմերի փոխադարձ համաձայնությամբ, որոշվել է 506 մլն դրամ: 506 մլն դրամից 90 մլն դրամը նախատեսվել է տրամադրել վերոնշյալ շենքում բնակվող՝

24 փախստական ընտանիքներին՝ որպես տարածք տրամադրելու հատուցում: Հետագայում՝ 2004 թվականի հուլիսի 13-ին, նշված հատուցման գումարի չափը փոփոխվել է՝ դառնալով 95 մլն դրամ՝ արդեն որպես 30 փախստական ընտանիքներին տարածք տրամադրելու հատուցում:

Պայմանագրի 7-րդ կետով սահմանվել է, որ անշարժ գույքի սեփականության իրավունքը կհամարվի փոխանցված գնորդին՝ պայմանագրի՝ պետական գրանցում ստանալու պահից (պայմանագիրը պետական գրանցում է ստացել 2004 թվականի հունվարի 27-ին):

Երևանի նախկին քաղաքապետը, 2004 թվականի հունվարի 16-ին՝ Կառավարության 2003 թվականի դեկտեմբերի 24-ի թիվ 1746-Ն նոր որոշման ուժի մեջ մտնելուց երեք օր առաջ (19.01.2004 թվականին ուժի մեջ մտած որոշման համաձայն՝ վերոնշյալ հողամասի կադաստրային արժեքը նախկինում գործող 62 մլն 973 հազար 405 դրամից դառնում էր 805 մլն 623 հազար դրամ), պայմանագրի պետական գրանցման բացակայության, անշարժ գույքի սեփականության իրավունքը գնորդին փոխանցված և դրանից բխող այլ իրավունքներ, այդ թվում՝ գույքի գնման նախապատվության իրավունքն առաջացած չլինելու պայմաններում, առանց համապատասխան իրավական հիմքերի՝ կայացրել է ««Ավանգարդ Մոթորս» ՍՊԸ-ին պատկանող շինությունների զբաղեցրած հողատարածքն օտարելու մասին» թիվ 35-Ա որոշումը: Այդ որոշմամբ՝ Երևանի նախկին քաղաքապետը «Ավանգարդ Մոթորս» ՍՊԸ-ին վերապահել է վերոնշյալ հասցեում գտնվող 31.780 քմ մակերեսով հողամասի գնման նախապատվության իրավունք՝ վաճառքի գինը սահմանելով տվյալ ժամանակահատվածում գործող կադաստրային արժեքի չափով:

Այնուհետև, Երևանի քաղաքապետի՝ 2004 թվականի հունվարի 16-ի թիվ 35-Ա որոշման հիման վրա՝ 2004 թվականի հունվարի 17-ին, Երևան քաղաքապետարանի աշխատակազմի անշարժ գույքի կառավարման վարչության պետի և «Ավանգարդ Մոթորս» ՍՊ ընկերության տնօրենի միջև կնքվել է հողամասի ուղղակի վաճառքի մասին պայմանագիր: Պայմանագրի համաձայն՝ Երևան քաղաքի Սարալանջ փողոցի 1-ին հասցեում գտնվող 31.780 քմ մակերեսով հողամասը 62 մլն 973 հազար 405 դրամով օտարվել է «Ավանգարդ Մոթորս» ՍՊ ընկերությանը:

Այսպիսով, Երևանի նախկին քաղաքապետը, անձնական շահագրգռվածությունից ելնելով, խախտելով օրենսդրական մի շարք պահանջները, 805 մլն 623 հազար դրամ կադաստրային արժեքով հողամասը 62 մլն 973 հազար 405 դրամով օտարել է «Ավանգարդ

Մոթորս» ՍՊ ընկերությանը՝ Երևան համայնքին պատճառելով առանձնապես խոշոր չափերով գույքային վնաս:

Դատախազի՝ 2023 թվականի օգոստոսի 30-ի որոշմամբ՝ Երևանի նախկին քաղաքապետի նկատմամբ հարուցվել է հանրային քրեական հետապնդում՝ 18.04.2003 թվականին ընդունված Քրեական օրենսգրքի 308-րդ հոդվածի 2-րդ մասով:

Քրեական վարույթի նյութերը մեղադրական եզրակացությամբ հանձնվել են Հակակոռուպցիոն դատարան:

2) Հակակոռուպցիոն կոմիտեում քննվող քրեական վարույթով հսկող դատախազը որոշում է կայացրել քրեական հետապնդում հարուցել **ՀՀ նախկին ոստիկանապետի նկատմամբ՝** նախկին Քրեական օրենսգրքի 190-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին և 3-րդ կետերով, 308-րդ հոդվածի 2-րդ մասով, 256-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետով, 44-256-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետով և 445-րդ հոդվածի 1-ին մասով: Վարույթով պարզվել է, որ ՀՀ նախկին ոստիկանապետ, ով 1997-2010 թվականներին զբաղեցրել է Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության ռազմական ոստիկանության պետի պաշտոնը, կատարել է իրեն վստահված առանձնապես խոշոր չափերով գույքի վատնում: Մասնավորապես՝ իր հետ փաստական ամուսնական հարաբերությունների մեջ գտնվող անձի՝ ծառայության չներկայանալու և ծառայողական պարտականությունները չկատարելու պայմաններում, ենթակա աշխատակիցների միջոցով կազմակերպել է պետական միջոցներից աշխատավարձ և դրան հավասարեցված միջոցներ վճարում վերոնշյալ անձին: այդպիսով, պաշտոնեական դիրքն օգտագործելով, վատնման եղանակով հափշտակել է առանձնապես խոշոր չափերի՝ 17.275.721 դրամ գումար:

Բացի այդ, նույն անձը, 2011-2018 թվականներին զբաղեցնելով Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության պետի պաշտոնը, անձնական այլ շահագրգռվածությունից ելնելով, պաշտոնեական դիրքն օգտագործել է ծառայության շահերին հակառակ: Մասնավորապես՝ «Ոստիկանությունում ծառայության մասին» օրենքով սահմանված կարգի խախտմամբ, իր հետ փաստական ամուսնական հարաբերությունների մեջ գտնվող անձին Ոստիկանությունում նշանակել է պաշտոնի: Լավատեղյակ լինելով վերջինիս կատարած կարգապահական խախտումների՝ անհարգելի պատճառներով ծառայության չներկայանալու և իր ծառայողական պարտականությունները պատշաճ չկատարելու մասին, դիտավորությամբ չի ձեռնարկել օրենքով սահմանված կանխարգելիչ միջոցառումներ: Արդյունքում՝ ՀՀ

նստիկանության պետի հետ փաստական ամուսնական հարաբերությունների մեջ գտնվող անձին վճարվել են աշխատավարձ և աշխատավարձին հավասարեցված միջոցներ. ՀՀ ոստիկանությանը հատկացված միջոցներից որպես աշխատավարձ, պարգևատրումներ, արձակուրդային գումարներ՝ վճարվել է առանձնապես խոշոր չափի՝ 19.422.319 դրամ:

Բացի այդ, նույն անձը 2012-2019 թվականներին, որպես ՀՀ ոստիկանության պետ, ի պաշտոնե զբաղեցնելով Հայաստանի «Դինամո» մարզական հասարակական կազմակերպության նախագահի պաշտոնը, հանդիսանալով այդ կազմակերպության գործադիր մարմնի ղեկավարը, այլ անձանց հետ խմբով կազմել և օգտագործել է կազմակերպության գույքն օտարելու իրավունք վերապահող պաշտոնական կեղծ փաստաթուղթ, պաշտոնական դիրքի օգտագործմամբ փորձել է վատնել Կազմակերպության՝ առանձնապես խոշոր չափերի՝ 857.891.044 դրամ արժողությամբ գույքը, սակայն իր կամքից անկախ հանգամանքներով՝ հափշտակությունն ավարտին չի հասցվել:

Բացի այդ, նույն անձը, 1982-2018 թվականների ընթացքում զբաղեցնելով ներքին գործերի նախարարությունում տարբեր, այդ թվում՝ Սևանի, Արմավիրի բաժինների պետի, ՀՀ ներքին գործերի նախարարի տեղակալի, ՀՀ ՊՆ ռազմական ոստիկանության պետի, ՀՀ պաշտպանության նախարարի տեղակալի, ապա՝ ՀՀ ոստիկանության պետի պաշտոնները, 2008-2018 թվականների ընթացքում տիրապետել, օգտագործել, տնօրինել է այդ տարիների ընթացքում իր կատարած հանցագործությունների արդյունքում ստացված գույքը: Գույքի իրական բնույթը, ծագման աղբյուրը, իրավունքներն ու պատկանելիությունը թաքցնելու և խեղաթյուրելու նպատակով՝ կատարել է հանցավոր ճանապարհով ստացված 1.996.019.354 դրամի փողերի լվացում:

Քրեական վարույթի նյութերը մեղադրական եզրակացությամբ հանձնվել են Հակակոռուպցիոն դատարան:

3) Հակակոռուպցիոն կոմիտեում քննվող քրեական վարույթով հսկող դատախազի որոշմամբ Ռ.Վ.-ի նկատմամբ հարուցվել է հանրային քրեական հետապնդում այն արարքների կատարման համար, որ նա, լինելով պաշտոնատար անձ, ՀՀ քննչական կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչության չորրորդ կայազորային քննչական բաժնի քննիչ, անձնական այլ շահագրգռվածությունից ելնելով իր պաշտոնական դիրքը ծառայության շահերին հակառակ է օգտագործել, որն էական վնաս է պատճառել պետության օրինական շահերին, ինչպես նաև կեղծ տեղեկություն է մտցրել պաշտոնական շրջանառության ենթակա փաստաթղթում:

Այսպես, Ռ.Վ.-ն, անձնական այլ շահագրգռվածությունից ելնելով, իր պաշտոնական դիրքն օգտագործել է ծառայության շահերին հակառակ: Մասնավորապես՝ իր վարույթում գտնվող քրեական վարույթով մեղադրյալի նկատմամբ իրականացվող քրեական հետապնդումը դադարեցված, իսկ խափանման միջոցը վերացված չլինելու պայմաններում, կազմել և քննչական բաժնի պետի տեղակալի ստորագրմանն է ներկայացրել պաշտոնական շրջանառության ենթակա փաստաթուղթ՝ 2022 թվականի մայիսի 12-ի թվագրմամբ ՀՀ ՆԳՆ ոստիկանության քրեական ոստիկանության գլխավոր վարչության պետին հասցեագրված գրություն՝ դրանում կեղծ տեղեկություններ մտցնելով այն մասին, որ մեղադրյալի նկատմամբ իրականացվող քրեական հետապնդումը դադարեցվել է, իսկ կիրառված խափանման միջոցը՝ վերացվել: Այնուհետև այդ փաստաթուղթը դրել է պաշտոնական շրջանառության մեջ՝ ուղարկելով հասցեատիրոջը:

Ի կատարումն նշված գրության պահանջի՝ մեղադրյալի վերաբերյալ համապատասխան տեղեկությունները 2022 թվականի մայիսի 12-ին՝ ժամը 14:56-ին, մուտքագրվել են Սահմանային էլեկտրոնային կատարվարման տեղեկատվական (ՍԷԿՏ) համակարգ, որից հետո՝ նույն օրը՝ 15:08-ին, նա առանց խոչընդոտների հատել է ՀՀ պետական սահմանը: Ռ.Վ.-ի նկատմամբ քրեական հետապնդում է հարուցվել նախկին Քրեական օրենսգրքի 308-րդ հոդվածի 1-ին մասով և գործող Քրեական օրենսգրքի 445-րդ հոդվածի 1-ին մասով:

Քրեական վարույթը՝ հաստատված մեղադրական եզրակացությամբ, 2023 թվականի օգոստոսի 19-ին հանձնվել է իրավասու դատարան:

4) Հակակոռուպցիոն կոմիտեում քննվող քրեական վարույթով Երևանի քաղաքապետի նախկին տեղակալը, անձնական շահագրգռվածությունից և խմբային շահերից ելնելով, չարաշահել է իր պաշտոնական լիազորությունները, այն է՝ «ՍԱՆԻԹԵՔ (Sanitek s.a.r.l.)» ընկերության, «ՍԱՆԻԹԵՔ Ինթերնեյշնլ» ՍՊ ու «ՍԱՆԻԹԵՔ (Sanitek s.a.r.l.)» կոնսորցիումի կողմից ներկայացված մասնակցության հայտերը հրավերով ներկայացվող որակավորման չափանիշներին չբավարարելու պայմաններում գնահատել է համապատասխան ու բավարար: Արդյունքում, վերանշյալ ընկերություններին հաղթող ճանաչելով, էական վնաս է պատճառվել Երևան համայնքի և նույն համայնքի բնակիչների օրինական շահերին: Մասնավորապես՝ «ՍԱՆԻԹԵՔ (Sanitek s.a.r.l.)» ընկերությունը, «ՍԱՆԻԹԵՔ Ինթերնեյշնլ» ՍՊԸ-ն ու «ՍԱՆԻԹԵՔ (Sanitek s.a.r.l.)» կոնսորցիումը, տեխնիկական, ֆինանսական, մասնագիտական, աշխատանքային համապատասխան ռեսուրսներ չունենալու պատճառով, ի վիճակի չեն եղել

պատշաճ մատուցել պայմանագրերով նախատեսված ծառայությունները, սակայն թերի, ոչ պատշաճ, իսկ որոշ դեպքերում նաև չմատուցված ծառայությունների դիմաց Երևանի քաղաքապետարանի կողմից վճարվել է առանձնապես խոշոր չափերի՝ 3.002.486.270 դրամ ավել գումար: Բացի այդ, Երևանի քաղաքապետի նախկին տեղակալը մասնակից ընկերությունների հայտերը բավարար գնահատելու համար ընկերության իրավասու պաշտոնատար անձանցից այլ առավելության տեսքով ստացել է կաշառք (իր հոր անվամբ գրանցված անշարժ գույքերը երկարաժամկետ և մինչ այդ պահը տրված վարձակալության վարձավճարների չափն անհամեմատ գերազանցող՝ ընդհանուր 436.472.280 դրամ վարձավճարով վարձակալության է հանձնել ընկերությանը):

Երևանի քաղաքապետի նախկին տեղակալի նկատմամբ հանրային քրեական հետապնդում է հարուցվել նախկին Քրեական օրենսգրքի 308-րդ հոդվածի 2-րդ մասով և 311-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 2-րդ կետով:

Քրեական վարույթը՝ մեղադրական եզրակացությամբ, հանձնվել է Հակակոռուպցիոն դատարան:

5) Հակակոռուպցիոն կոմիտեում քննվող քրեական վարույթով ՀՀ բնապահպանության նախկին նախարարի նկատմամբ քրեական հետապնդում է հարուցվել նախկին Քրեական օրենսգրքի 311-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 2-րդ կետով, 190-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետով և 308-րդ հոդվածի 2-րդ մասով: Վարույթով հիմնավորվել է, որ վերոնշյալ պաշտոնատար անձն իր լիազորությունների շրջանակում կաշառք տվողի օգտին որոշակի գործողություններ կատարելու, պաշտոնեական դիրքն օգտագործելով այդպիսի գործողություններ կատարելուն նպաստելու համար, մտերիմ հարաբերությունների մեջ գտնվող անձանց օժանդակությամբ ստացել է առանձնապես խոշոր չափերով՝ 14.000.000 ԱՄՆ դոլար կաշառք: Այնուհետև, մեկ այլ անձի օժանդակությամբ, օրինականացրել է հանցավոր ճանապարհով ստացված առանձնապես խոշոր չափերով գույքը (փողերի լվացում), ինչպես նաև չարաշահել է իր պաշտոնեական լիազորությունները:

Քրեական վարույթը մեղադրական եզրակացությամբ հանձնվել է Հակակոռուպցիոն դատարան:

Հաշվետու ժամանակահատվածում ՀՀ քննչական կոմիտեում քննված քրեական վարույթներով կոռուպցիոն հանցագործություններ կատարելու համար դատի են տրվել

պաշտոնատար անձինք, ովքեր ըստ բնագավառների և զբաղեցրած պաշտոնների հանդիսացել են՝

- 1) ՀՀ պաշտպանության նախկին 1 նախարար,
- 2) ՀՀ կրթության և գիտության նախկին 1 նախարար,
- 3) տեղական ինքնակառավարման մարմնի պաշտոնատար անձինք, այդ թվում՝
 - ✓ Երևանի նախկին 1 քաղաքապետ,
 - ✓ Երևանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի ճարտարապետության և քաղաքաշինության վարչության նախկին պետ,
 - ✓ Երևանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի ճարտարապետության և քաղաքաշինության վարչության պետի նախկին տեղակալ,
 - ✓ Մարզպետարանի աշխատակազմի սոցիալական աջակցության տարածքային գործակալության նախկին պետ,
 - ✓ համայնքի նախկին 4 ղեկավար,
 - ✓ համայնքի աշխատակազմի 6 աշխատակից, այդ թվում՝ բաժնի 3 պետ,
- 4) «Երևանի Մխիթար Հերացու անվան պետական բժշկական համալսարան» հիմնադրամի նախկին ղեկավար,
- 5) ՀՀ պաշտպանության նախարարության 3 աշխատակից, այդ թվում՝
 - ✓ Նախկին գլխավոր շտաբի պետի առաջին տեղակալ,
 - ✓ Սպառազինության գլխավոր վարչության պետ,
 - ✓ Իրավաբանական վարչության պետ,
- 6) Սոցիալական ապահովության պետական ծառայության աշխատակազմի Գավառի սոցիալական ապահովության պետական ծառայության աշխատակազմի Գավառի սոցիալական ապահովության տարածքային բաժնի նախկին պետ,
- 7) «Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ բժշկական կենտրոն» ՓԲ ընկերության նախկին տնօրեն:

Ստորև ներկայացվում է վերոնշյալ կոռուպցիոն հանցագործությունների վերաբերյալ մի քանի գործերով տվյալներ:

Մասնավորապես՝

➤ Քննչական կոմիտեում քննված քրեական վարույթով հանրային քրեական հետապնդում է հարուցվել ՀՀ կրթության և գիտության նախկին նախարարի նկատմամբ, ով

հանդիսացել է նաև հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի նախկին նախագահը և հիմնադրամի ղեկավարի, «Հերացի» արհեստակցական կազմակերպության նախագահի և երկու այլ անձանց հետ հանցակցությամբ կատարել է պաշտոնեական դիրքի չարաշահում, առանձնապես խոշոր չափերով գույքի վատնում, ինչպես նաև փողերի լվացում: Քրեական վարույթը, մեղադրական եզրակացությամբ հանձնվել է իրավասու դատարան:

Հաշվի առնելով, որ վերոնշյալ քրեական գործով (վարույթով) հիմնավորվել է, որ մեղադրյալների հանցավոր գործողությունների արդյունքում պետությանը պատճառվել է **905.194.706** դրամի գույքային վնաս, նախնական դատախոսների ընթացքում դատախազի կողմից ներկայացվել է գույքային հայց՝ մեղադրյալներից հոգուտ Հայաստանի Հանրապետության պատճառված նյութական վնասը բռնագանձելու վերաբերյալ:

➤ Քննչական կոմիտեում քննված քրեական վարույթով հանրային քրեական հետապնդում է հարուցվել Կոտայքի մարզի Աբովյան համայնքի նախկին ղեկավարի նկատմամբ, ով այլ անձանց հետ հանցակցությամբ պաշտոնեական լիազորությունները չարաշահել, պաշտոնեական կեղծիք և փողերի լվացում է կատարել (նախկին Քրեական օրենսգրքի 308-րդ հոդվածի 1-ին մաս, 308-րդ հոդվածի 2-րդ մաս (6 դրվագ), գործող Քրեական օրենսգրքի 296-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետ, 296-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետ (2 դրվագ), 445-րդ հոդվածի 1-ին մաս (2 դրվագ)): Աբովյան համայնքի նախկին ղեկավարի և ևս 12 անձանց վերաբերյալ քրեական վարույթը՝ մեղադրական եզրակացությամբ, հանձնվել է իրավասու դատարան:

Հաշվի առնելով, որ վերոնշյալ քրեական գործով (վարույթով) հիմնավորվել է, որ մեղադրյալներից 4-ի հանցավոր գործողությունների արդյունքում պետությանն անմիջականորեն պատճառվել է **62.909.986** դրամի գույքային վնաս՝ նախնական դատախոսների ընթացքում դատախազի կողմից ներկայացվել է գույքային հայց՝ մեղադրյալներից հոգուտ Հայաստանի Հանրապետության պատճառված նյութական վնասը բռնագանձելու վերաբերյալ:

➤ Քննչական կոմիտեում քննված քրեական վարույթով հանրային քրեական հետապնդում է հարուցվել Երևանի նախկին քաղաքապետի նկատմամբ՝ պաշտոնեական դիրքի օգտագործմամբ առանձնապես խոշոր չափերի վստահված գույքը վատնելու, պաշտոնեական լիազորություններն անցնելու, Երևանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի ճարտարապետության և քաղաքաշինության վարչության նախկին պետի նկատմամբ՝ պաշտոնեական լիազորությունները չարաշահելու և պաշտոնեական կեղծիք կատարելու, Երևան

քաղաքի Արաբկիր համայնքի նախկին թաղապետի նկատմամբ՝ փողերի լվացում կատարելու, իսկ թաղապետի սանիկի նկատմամբ՝ փողերի լվացմանն օժանդակելու համար: Քրեական վարույթը՝ մեղադրական եզրակացությամբ, հանձնվել է իրավասու դատարան:

➤ Քննչական կոմիտեում քննված քրեական վարույթով հանրային քրեական հետապնդում է հարուցվել Լոռու մարզի Ստեփանավան համայնքի նախկին ղեկավարի նկատմամբ այն բանի համար, որ նա Ստեփանավան համայնքի նախկին պաշտոնատար անձանց, իր որդիների և մտերիմների հետ հանցակցությամբ չարաշահել է պաշտոնեական լիազորությունները, կատարել է պաշտոնեական կեղծիք, կատարել է փողերի լվացում (նախկին Քրեական օրենսգրքի 308-րդ հոդվածի 2-րդ մաս, 308-րդ հոդվածի 1-ին մաս (11 դրվագ), 190-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 2-րդ կետ (2 դրվագ), 190-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 2-րդ կետեր, 314-րդ հոդվածի 1-ին մաս (6 դրվագ)): Քրեական վարույթը՝ մեղադրական եզրակացությամբ, հանձնվել է իրավասու դատարան:

Հաշվետու ժամանակահատվածում Ազգային անվտանգության ծառայության քննչական գլխավոր վարչությունում քննված քրեական վարույթներով ևս կոռուպցիոն հանցագործություններ կատարելու համար դատի են տրվել մի շարք նախկին և ներկա պաշտոնատար անձինք:

Մասնավորապես՝

➤ Ազգային անվտանգության ծառայության քննչական գլխավոր վարչությունում քննված քրեական վարույթով պարզվել է, որ Գ.Խ.-ն, 2008-2016 թվականներին զբաղեցնելով Մաքսային պետական կոմիտեի նախագահի պաշտոնակատարի, նույն կոմիտեի նախագահի, Պետական եկամուտների կոմիտեի (այսուհետ՝ Կոմիտե) նախագահի և ֆինանսների նախարարի պաշտոնները, հանձնարարել է Կոմիտեի, այնուհետև՝ Ֆինանսների նախարարության պաշտոնատար անձանց համագործակցել իր որդիներ Ա.Խ.-ի և Գ.Խ.-ի, ազգական Ա.Խ.-ի կողմից հիմնադրված ՍՊ ընկերության հետ, վերացնել գնման ընթացակարգում առաջացող խոչընդոտներն ու կիրառել առավել բարենպաստ գնման ընթացակարգեր:

Օգտվելով Գ.Խ.-ի կողմից ապօրինի կերպով ստեղծված բարենպաստ պայմաններից՝ ՍՊ ընկերությունը 2008-2020 թվականների ընթացքում Կոմիտեի հետ կնքել է 4 մլրդ 426 մլն 435 հազար դրամ արժեքով ապրանքների մատակարարման և ծառայությունների մատուցման պայմանագրեր:

Բացի այդ, Գ.Խ.-ն, իրենից ծառայողական կախվածության մեջ գտնվող և այլ անձանց մասնակցությամբ, ապահովել է, որ իր որդիների ու եղբորորդու ընկերության հետ կնքվի 19 ծրագրային մոդուլի ձեռքբերման պայմանագիր՝ իրական արժեքից էապես բարձր՝ 4 մլրդ 283 մլն 580 հազար դրամով (նշված ընկերության հետ պայմանագիր կնքելիս՝ գնում կատարելու վերաբերյալ մրցույթ չի անցկացվել, ընտրվել է առանց գնումների հայտարարությունը նախապես հրապարակելու բանակցային ընթացակարգը, հրավերն ուղարկվել է միայն իր որդիների ու եղբորորդու ընկերությանը):

Թեև պայմանագրով նախատեսված աշխատանքները կապալառուի և ենթակապալառուի կողմից փաստացի կատարվել են 2 մլրդ 777 մլն 410 դրամով, սակայն այդ աշխատանքների դիմաց պետական միջոցներից ընկերությանը փոխանցվել է 4 մլրդ 283 մլն 580 հազար դրամ, որի արդյունքում յուրացման եղանակով հափշտակվել է 1 մլրդ 506 մլն 169 հազար 583 դրամ:

Վերոնշյալ արարքների արդյունքում ստացված առանձնապես խոշոր չափերով գույքը, դրա օգտագործումից ստացված եկամուտները բանկային փոխանցումների միջոցով ուղղորդվել են Գ.Խ.-ի որդիներ Ա.Խ.-ի, Գ.Խ.-ի և եղբորորդի Ա.Խ.-ի հետ փոխկապակցված կազմակերպությունների բանկային հաշիվներին, միախառնվել են այլ միջոցների հետ և տնօրինվել նրանց կողմից:

Վերոնշյալ եղանակով 2011-2018 թվականների ընթացքում նրանց մասնակցությամբ գործող մեկ այլ ՍՊ ընկերությանը փոխանցվել է 39 մլրդ 723 մլն 323 հազար դրամին համարժեք գումար, որից որպես փոխառություն՝ 32 մլրդ 332 մլն 943 հազար դրամին համարժեք գումար: Ստացված, ինչպես նաև կանխիկ մուտքագրված և հեռահաղորդակցության ոլորտում գործունեություն իրականացնող ՍՊ ընկերության ֆինանսական միջոցների հետ միախառնված գումարի մի մասը՝ 8 մլն 589 հազար 900 ԱՄՆ դոլարը Գ.Խ.-ի որդիների և եղբորորդու պահանջով, փոխառության վերադարձի հիմնավորմամբ, ընկերության տնօրենի անվամբ կանխիկացվել, ապա մուտքագրվել է Բրիտանական Վիրջինյան կղզիներում գրանցված ընկերության հաշվեհամարին:

Բացի այդ, Գ.Խ.-ի որդիները, տեղյակ լինելով «Մուլտի գրուպ կոնցեռն» ՍՊ ընկերության գլխավոր տնօրեն Ս.Ա.-ի կողմից ՀՀ ՊԵԿ նախագահի պաշտոնը զբաղեցրած՝ իրենց հորն առանձնապես խոշոր չափերով՝ 22 մլն 185 հազար ԱՄՆ դոլարի և 206 հազար 500 եվրոյի կաշառք տալու համաձայնության մասին, հանդիպել են Ս.Ա.-ին և վերջինիս հետ քննարկել հանցագործության առարկան փոխանցելու տարբերակները:

«Մուլտի գրուպ կոնցեռն» ՍՊ ընկերության գլխավոր տնօրեն Ս.Ա.-ն 22 մլն 185 հազար ԱՄՆ դոլարը և 206 հազար 500 եվրոն փոխանցել է Գ.Խ.-ի որդիների մատնանշած և նրանց հետ փոխկապակցված «VETO GROUP», «VETO TRUST» և «WEST COAST ESCROW» ոչ ռեզիդենտ կազմակերպությունների հաշվեհամարներին: Գործարքի հանցավոր բնույթը թաքցնելու և քողարկելու համար Ս.Ա.-ի և Գ.Խ.-ի որդիների միջև կնքվել են փոխառության պայմանագրեր՝ 7 մլն, 10 մլն և 13 մլն 400 հազար ԱՄՆ դոլարի վերաբերյալ (Ս.Ա.-ին որևէ գումար տարիներ շարունակ և առ այսօր չի վերադարձվել):

Բացի այդ, Գ.Խ.-ի որդիները 2011-2016 թվականների ընթացքում լվացել են հանցավոր ճանապարհով ստացված 1 մլրդ 555 մլն դրամ, 97 մլն 203 հազար ԱՄՆ դոլար, 2 մլն 65 հազար եվրո:

Մասնավորապես՝ Գ.Խ.-ի որդիներ Ա.Խ.-ն, Գ.Խ.-ն և եղբորորդի Ա.Խ.-ն մասնակցել ու ղեկավարել են Հայաստանի Հանրապետությունում գործունեություն իրականացնող շուրջ 48 ընկերություն և, օգտվելով Գ.Խ.-ի զբաղեցրած պաշտոններով պայմանավորված հովանավորչությունից, 2011-2016 թվականների ընթացքում թաքցրել են վերոնշյալ կազմակերպությունների գործունեության իրական ծավալները: Արդյունքում առաջացել են չհայտարարագրված և հարկային մարմնի հսկողությունից դուրս մնացած եկամուտներ՝ 1 մլրդ 555 մլն դրամ, 97 մլն 203 հազար ԱՄՆ դոլար, 2 մլն 65 հազար եվրո: Հանցավոր ճանապարհով ձեռք բերված գումարները 2011-2016 թվականների ընթացքում տրամադրել են բանկերից մեկում որպես վարորդ աշխատող Ա.Պ.-ին և հանձնարարել վարձատրության դիմաց կանխիկ մուտքագրել իրենց կողմից տրված բանկային հաշվեհամարներին:

Ա.Պ.-ն իրեն փոխանցված կանխիկ գումարները մուտքագրել, ապա բանկային գործարքով փոխանցել է փաստացի Գ.Խ.-ի որդիների և եղբորորդու հետ փոխկապակցված՝ արտերկրում, այդ թվում՝ օֆշորային գոտիներում գրանցված, ՀՀ-ում որևէ տնտեսական գործունեություն չիրականացնող հինգ ընկերությունների հաշվեհամարներին, միախառնել այլ միջոցների հետ: Գումարները փոխանցումների և կանխիկացումների միջոցով տնօրինվել են Գ.Խ.-ի որդիների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց կողմից:

Բացի այդ, Գ.Խ.-ի եղբորորդի Ա.Խ.-ն, հանդիսանալով «Մեգա Ֆուդ» ՍՊ ընկերության միակ հիմնադիրը և տնօրենը, 2011, 2012, 2014, 2015 և 2016 թվականներին հարկային մարմիններ ներկայացրած փաստաթղթերում մտցրել է ակնհայտ կեղծ տվյալներ և չի վճարել 369 մլն 439 հազար դրամի լրացուցիչ հարկային պարտավորություններ:

Բացի այդ, Ա.Խ.-ն, հանդիսանալով Գ.Խ.-ի որդիների կողմից հիմնադրված «Ապելյոն» ՍՊ ընկերության տնօրենը, 2011-2016 թվականների ընթացքում հարկային մարմիններ ներկայացված փաստաթղթերում մտցրել է ակնհայտ կեղծ տվյալներ և չի վճարել 424 մլն 555 հազար դրամի լրացուցիչ հարկային պարտավորություններ:

Դատախազը հանրային քրեական հետապնդումներ է հարուցել Գ.Խ.-ի որդի Ա.Խ.-ի նկատմամբ՝ նախկին Քրեական օրենսգրքի 38-308-րդ հոդվածի 2-րդ մասով, 38-179-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետով և 190-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետով (երեք դրվագ), 38-311-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 2-րդ կետով, Գ.Խ.-ի որդի Գ.Խ.-ի նկատմամբ՝ նախկին Քրեական օրենսգրքի 38-308-րդ հոդվածի 2-րդ մասով, 38-179-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետով և 190-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետով (երկու դրվագ), 38-311-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 2-րդ կետով (վերջինիս նկատմամբ որպես խափանման միջոց է ընտրված կալանքը, հայտարարվել է հետախուզում), Գ.Խ.-ի եղբորորդի Ա.Խ.-ի նկատմամբ՝ նախկին Քրեական օրենսգրքի 38-308-րդ հոդվածի 2-րդ մասով, 38-179-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետով և 190-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետով (երկու դրվագ) և 205-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետով, «Մուլտի գրուպ կոնցեռն»-ի գլխավոր տնօրեն Ս.Ա.-ի նկատմամբ՝ նախկին Քրեական օրենսգրքի 312-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետով և 38-190-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետով, վարորդ Ա.Պ.-ի նկատմամբ՝ 38-190-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետով:

Դատախազը 2023 թվականի դեկտեմբերի 12-ին հաստատել է ՊԵԿ նախկին նախագահ Գ.Խ.-ի որդի Ա.Խ.-ի և եղբորորդու, «Մուլտի գրուպ կոնցեռն»-ի գլխավոր տնօրեն Ս.Ա.-ի և բանկերից մեկի վարորդ Ա.Պ.-ի վերաբերյալ մեղադրական եզրակացությունն ու վարույթի նյութերի հետ հանձնել Հակակոռուպցիոն դատարան:

2023 թվականին շարունակվել է ՀՀ դատախազության արդյունավետ համագործակցությունը Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի, Պետական վերահսկողական ծառայության, Հաշվեքննիչ պալատի և այլ պետական մարմինների հետ: Արդյունքում՝ բացահայտվել են մի շարք կոռուպցիոն հանցագործություններ:

Մասնավորապես՝

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի կողմից պաշտոնատար անձանց վերաբերյալ ՀՀ գլխավոր դատախազություն է ներկայացվել 18 հաղորդում, որից 10-ը 2023 թվականի ընթացքում:

Վերոնշյալ 18 հաղորդումներից 14-ի հիման վրա հարուցվել (նախաձեռնվել) են քրեական գործեր (վարույթներ), որոնցից 6-ը կարճվել է (1-ը՝ նախկին Քրեական օրենսգրքի 310.1-րդ հոդվածի 1-ին մասով և 314.3-րդ հոդվածի 2-րդ մասով, 1-ը՝ 314.2-րդ հոդվածի 1-ին մասով և 314.3-րդ հոդվածի 1-ին մասով, 1-ը՝ 325-րդ հոդվածի 1-ին մասով, 1-ը՝ 256-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետով, 1-ը՝ գործող Քրեական օրենսգրքի 444-րդ հոդվածի 1-ին մասով, 1-ը՝ գործող Քրեական օրենսգրքի 457-րդ հոդվածի 1-ին մասով): 3-ը՝ (2-ը՝ նախկին Քրեական օրենսգրքի 314.2-րդ հոդվածի 1-ին մասով, 1-ը՝ 314.3-րդ հոդվածի 2-րդ մասով) մեղադրական եզրակացությամբ ուղարկվել են դատարան (2-ով կայացվել է մեղադրական դատավճիռ): Մյուս քրեական վարույթներով նախաքննությունը շարունակվում է:

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի կողմից ներկայացված 1 հաղորդման կապակցությամբ որոշում է կայացվել նախկին Քրեական օրենսգրքի 325-րդ հոդվածի 1-ին մասով քրեական գործ հարուցելը մերժելու մասին: 3 հաղորդում՝ դրանցում տեղ գտած տեղեկությունները «Օպերատիվ-հետախուզական գործունեության մասին» օրենքով սահմանված կարգով ստուգելու նպատակով, ուղարկվել են Հակակոռուպցիոն կոմիտեի օպերատիվ-հետախուզական վարչություն:

2023 թվականի ընթացքում Գլխավոր դատախազությունում ստացվել են Պետական վերահսկողական ծառայության կողմից իրականացված վերահսկողական գործառույթների արդյունքներով կազմված մի շարք հաղորդումներ, որոնցով նախաձեռնվել է շուրջ 50 քրեական վարույթ: Դրանցից 38-ը նախաձեռնվել է Հակակոռուպցիոն կոմիտեում (2022 թվականին՝ 22):

Նախաձեռնված և քննվող վարույթները, ի թիվս այլնի, վերաբերում են Կառավարության որոշմամբ հաստատված ժամանակակից տեխնոլոգիաներով մշակվող ինտենսիվ պտղատու այգիների և հատապտուղների հիմնման համար պետական աջակցության ծրագրի արդյունավետության, Ոստիկանությունում, Վ.Բրյուսովի անվան պետական համալսարան հիմնադրամում և «Հանրային հեռուստաընկերություն» ՓԲԸ-ում կատարված ուսումնասիրությունների ընթացքում հայտնաբերված առերևույթ հանցագործությունների հատկանիշներ պարունակող խախտումներին:

Հաշվեքննիչ պալատի կողմից Գլխավոր դատախազություն ուղարկված՝ առերևույթ հանցագործության հատկանիշներ պարունակող հաղորդումներով, ինչպես նաև Գլխավոր դատախազության պահանջով Հաշվեքննիչ պալատի կողմից տրամադրված նյութերով՝ 2023 թվականի ընթացքում նախաձեռնվել են մի շարք քրեական վարույթներ: Դրանք հիմնականում

վերաբերել են Տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքներին նախարարության ջրային կոմիտեում կատարված հաշվեքննությանը:

Արձանագրված խախտումների կապակցությամբ՝ ՀՀ գլխավոր դատախազի կողմից 2023 թվականի հոկտեմբերի 4-ին գրություն է ուղարկվել ՀՀ վարչապետի աշխատակազմ:

Գլխավոր դատախազության պետական շահերի պաշտպանության վարչությունում ուսումնասիրվել է Հաշվեքննիչ պալատի կողմից «Դպրոցների սեյսմիկ անվտանգության մակարդակի բարձրացման վարկային և դրամաշնորհային ծրագրերի» հաշվեքննության արդյունքների վերաբերյալ ընթացիկ եզրակացությունը:

Ծրագիրն իրականացվել է Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի կողմից՝ Ասիական զարգացման բանկի աջակցությամբ:

Հաշվեքննության եզրակացությամբ՝ խախտումներ են հայտնաբերվել նախագծերի մշակման և հեղինակային հսկողության ծառայություններ մատուցելու համար 2017-2019 թվականների բոլոր պայմանագրերի կնքման և կատարման գործընթացում:

Հաշվեքննության ուսումնասիրության ընթացքում պարզվել է, որ 300 փորձագետներ պայմանագրերը կնքելու պահին և դրանց կատարման ընթացքում համապատասխան ընկերությունների աշխատողներ չեն եղել և Տարածքային զարգացման հիմնադրամին ներկայացրել են կեղծ տեղեկություններ:

Իսկ Հիմնադրամի պաշտոնատար անձինք, չստուգելով ընկերությունների կողմից ներկայացված տեղեկությունների արժանահավատությունը, այդ աշխատակիցների համար ընկերություններին վճարել են ընդհանուր 125 մլն 872 հազար 104 դրամ:

Հաշվեքննության եզրակացությամբ խախտում է արձանագրվել նաև տեխնիկական հսկողության պայմանագրերի կնքման և կատարման ընթացքում. փաստացի ծառայություններ չմատուցած որոշ փորձագետներ Հիմնադրամի կողմից ստացել են 10 մլն 809 հազար 130 դրամ: Իսկ Հիմնադրամի պաշտոնատար անձինք, պաշտոնեական դիրքն օգտագործելով, միևնույն ծառայությունը մատուցելու նպատակով համապատասխան գործունեությամբ զբաղվելու լիցենզիա չունեցող ֆիզիկական անձանց հետ կնքել են պայմանագրեր և այդ եղանակով վատնելու միջոցով հափշտակել են իրենց վստահված՝ առանձնապես խոշոր չափերի հասնող 37 մլն 284 հազար 300 դրամը:

Ընդհանուր առմամբ, տարբեր դրվագներով պատճառված վնասը կազմել է 173 մլն 965 հազար 534 դրամ:

Գլխավոր դատախազության պետական շահերի պաշտպանության վարչության կողմից ներկայացված հանցանքի մասին հաղորդման հիման վրա՝ Հակակոռուպցիոն կոմիտեում 2023 թվականի հունվարի 27-ին նախաձեռնվել է քրեական վարույթ նախկին Քրեական օրենսգրքի 179-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետով, 308-րդ հոդվածի 2-րդ մասով (պաշտոնատար անձանց կողմից իրենց պաշտոնական դիրքը ծառայության շահերին հակառակ օգտագործելը կամ ծառայողական պարտականությունները չկատարելը, որն առաջացրել է ծանր հետևանք 314-րդ հոդվածի 1-ին մասով:

2023 թվականի ընթացքում ՀՀ դատախազության ներկայացուցիչները մասնակցել են կոռուպցիայի դեմ պայքարի շրջանակներում կազմակերպված մի շարք համաժողովների, սեմինարների, վերապատրաստման դասընթացների: Մասնավորապես, Հակակոռուպցիոն կոմիտեում մինչդատական վարույթի օրինականության նկատմամբ հսկողության վարչության պետ Էդգար Արսենյանը դեկտեմբերի 11-15-ը ԱՄՆ Ջորջիա նահանգի Ատլանտա քաղաքում [մասնակցել](#) է ՄԱԿ-ի Կոռուպցիայի դեմ պայքարի կոնվենցիայի մասնակից պետությունների համաժողովին: Էդգար Արսենյանն իր ելույթում անդրադարձել է Հայաստանում հակակոռուպցիոն ոլորտում իրականացված ինստիտուցիոնալ բարեփոխումներին, կոռուպցիայի կանխարգելմանն ու կոռուպցիայի դեմ ինստիտուցիոնալ պայքարի ուղղություններին: